

עפ"ת 5177/03/20 - גנקין רומן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 5177-03-20 גנקין רומן נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 13211213569

בפני המערער
כבוד השופטת אילונה לינדנשטראוס
גנקין רומן ע"י ב"כ עו"ד רסקין אלכס
נגד
המשיבה
מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז צפון
פסק דין

1. ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בצפת (כב' השופט ראיד עומרי) מיום 19.1.2020, לפיו הורשע המערער בביצוע עבירת תנועה ונגזרו עליו העונשים הבאים: פסילת רישיון למשך חודשיים, פסילה על תנאי וקנס בסך של 1,500 ₪.
2. הערעור הוא על הכרעת הדין ועל גזר הדין.

כתב האישום וההליכים בבית המשפט קמא

3. נגד המערער הוגש בבית המשפט קמא כתב אישום המייחס לו עבירה של עקיפה תוך חציית קו הפרדה רצוף, לפי תקנה 47(ה)(5) לתקנות התעבורה, התשכ"א - 1961 (להלן: **הדו"ח**).
4. על פי הדו"ח, אשר נערך על ידי רפ"ק חסן זידאן, המשמש כקצין פיקוח את"ן מחוז צפון וכסגן מפקד את"ן צפון (להלן: **עורך הדו"ח**), נהג המערער ביום 4.5.18 ברכב פרטי בכביש 866 מצפת לכיוון צומת שבע ועקף רכב אחר בצורה מסוכנת תוך חציית קו הפרדה רצוף שלא נמצא לצדו הימני קו קטעים, "בכך שנצמדת במהירות לרכבי ועקפת בקו הפרדה רצוף דבר שאילץ אותי לסטות לשול הדרך..."
5. בדיון שהתקיים ביום 13.5.18, כפר המערער במיוחס לו וטען: "הנסיבות לא כפי שמתואר בדו"ח, נסעתי בנתיב ישר, רכב שהיה מימיני, נגמר לו הנתיב והתפרץ לכיווני ואני סטייתי לנתיב הנגדי".
6. בדיוני ההוכחות העידו שני עדי תביעה: עורך הדו"ח וכן רפ"ק יריב בוחניק, קצין המבצעים של תחנת כרמיאל, אשר החליט ביום 4.5.18 על פסילתו המנהלית של המערער למשך 30 יום - פסילה אשר בוטלה על ידי בית המשפט קמא בשל פגם שנמצא בהליך השימוע. המערער העיד להגנתו.

7. לאחר שמיעת העדויות, הגישו הצדדים סיכומיהם בכתב. בסיכומיה, ביקשה המשיבה להרשיע את המערער בעבירה שיוחסה לו בדו"ח וכן בעבירות נוספות שלטענתה הוכחו תוך כדי ההליך - אי החזקת מסמכים, נהיגה בקלות ראש ואי ציות להוראות שוטר או לאות שוטר.

פסק הדין של בית המשפט קמא

8. בהכרעת הדין, ציין כב' השופט קמא כי לאחר שמיעת העדויות הוא העדיף את גרסת עורך הדו"ח על פני גרסת המערער.

9. ביחס לעורך הדו"ח צוין, כי זה הותיר רושם חיובי, כשוטר מקצועי שלא ניסה להעצים את האירוע או להוסיף פרטים שאינם ממן העניין, הוא חזר בעדותו על תוכן הדברים שנרשמו בדו"ח (1/ת) ועדותו לא נסתרה.

10. מנגד, נקבע כי גרסת המערער איננה עקבית וכי הוא לא הותיר רושם חיובי. צוין כי המערער העיד שעורך הדו"ח לא אותת עת עבר לנתיב השמאלי, "דבר אשר מצביע כי רכבו של השוטר פנה לנתיב השמאלי לפני רכבו של הנאשם". עוד צוין כי המערער הודה שהוא סטה לשמאל, אל מעבר לקו הפרדה. ביחס לתגובתו של המערער במקום, כפי שעורך הדו"ח רשם אותה על גבי הדו"ח, צוין כי המערער הכחיש רק שביקש סליחה מעורך הדו"ח, אך לא הכחיש את שאר הדברים שנרשמו מפיו. בנוסף צוין כי המערער הודה שהוא חוקר פרטי וכי הוא היה באותה עת במעקב אחרי רכב, כאשר ברכבו נמצאו מצלמה ומחשב. לבסוף צוין כי במהלך עדות המערער הוא הישיר מבט אל עבר סנגורו בחלק רב מן השאלות וסנגורו אף בחר לענות במקומו על אחת השאלות בחקירה הנגדית.

11. על יסוד נימוקים אלה, קבע כב' השופט קמא כי המשיבה הוכיחה מעל לכל ספק סביר כי המערער ביצע את העבירה המיוחסת לו בדו"ח ומשכך, הרשיע אותו בביצוע עבירה זו.

12. לצד זאת, מצא כב' השופט קמא שלא להרשיע את המערער בעבירות הנוספות כפי שביקשה המשיבה, משום שעבירות אלה לא הוכחו ולא ניתנה למערער הזכות להתגונן בפניהן.

13. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים לעונש, ניתן גזר הדין בגדרו הוטלו על המערער העונשים כאמור לעיל.

טענות המערער

14. המערער טוען כי בענייננו חלים החריגים המצדיקים את התערבות ערכאת הערעור בממצאים העובדתיים שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית.

15. בית המשפט קמא התעלם מגרסתו לגבי נסיבות התאונה ומטענתו המשפטית ולפיה קמה לו הגנת הכורח אשר פוטרת אותו מאחריות. המערער נאלץ לסטות לנתיב הנגדי משום שעורך הדו"ח, שנסע במקביל אליו, סטה בפתאומיות שמאלה לנתיב בו נסע המערער, מאחר שנתיב הנסיעה הימני בו נסע עורך הדו"ח הסתיים. לפני מקום האירוע מוצב תמרור 621 ולפיו מספר הנתיבים הולך וקטן מימין. עורך הדו"ח אישר בעדותו כי מדובר בכביש בעל שני נתיבים המתמזגים לנתיב אחד וכי נתיב הנסיעה הימני בו הוא נסע אכן נגמר, אך טען טענה "תמוהה" ולפיה גם נתיב הנסיעה של המערער נגמר.

16. עוד טוען המערער כי הואיל ועורך הדו"ח הוא קצין משטרה אשר היה מעורב בעצמו באירוע, היה על בית המשפט קמא להפחית משמעותית ממשקל עדותו. התנהלות המשטרה לאחר האירוע מצביעה על חוסר ניקיון כפיים: עורך הדו"ח גרם לפסילתו המנהלית בהעדרו, מבלי שהוזמן לשימוע, ואף נסע בעצמו לבית המערער על מנת למסור לו את הדו"ח ואת ההודעה על הפסילה המנהלית, דבר שלטענת המערער מצביע על כך שפעל משיקולים זרים ומאינטרסים אישיים ועל כן אין לתת לעדותו משקל ואמון כלל.

17. המערער מוסיף וטוען כי הדו"ח נערך רק ביום 6.5.19, יומיים לאחר האירוע ולא בסמוך לאירוע כפי שנדרש. משנשאל עורך הדו"ח בעדותו כיצד זכר את הפרטים, השיב כי הוא רשם את נסיבות האירוע על גבי טיוטא ולאחר מכן העביר את הפרטים לדו"ח, אך הטיוטא לא הוגשה לבית המשפט, חרף היותה ראייה חשובה ביותר, ועורך הדו"ח העיד כי השמיד אותה.

18. עוד טוען המערער כי בהכרעת הדין לא ניתן משקל לסתירות שנתגלו בגרסת עורך הדו"ח. כך, בעוד שבתחילת עדותו הוא טען שהוא כלל לא נסע בשולי הכביש, בהמשך ומשהוצג סרטון שצילם המערער בו נצפה רכבו של עורך הדו"ח נוסע בשוליים, הוא השיב: "בסיבוב ירדתי לשוליים אבל זה לא קשור". לאחר מכן הכחיש כי הרכב הנצפה בסרטון הוא הרכב בו נהג.

19. בניגוד לאמור בהכרעת הדין, המערער הכחיש בעדותו שהוא אמר לעורך הדו"ח שהוא מבקש סליחה ושהוא ביצע את העבירה. הואיל ועורך הדו"ח איננו שוטר ניטראלי אלא מעורב באירוע, לא היה מקום לייחס משקל לרישום שערך לגבי אמירת המערער, בפרט מקום בו האמרה נרשמה רק יומיים לאחר האירוע.

20. המערער טוען כי בניגוד לאמור בהכרעת הדין, גרסתו ביחס לנסיבות קרות התאונה הייתה עקבית. לא היה פסול בכך שהוא הישיר מבט אל עבר בא כוחו וזאת כאשר התובע דרש לערוך חיפוש על גופו במהלך הדיון וכן כאשר התובע התנגד לשאלות בחקירתו הראשית, שאז ביקש המערער לדעת אם עליו להשיב. ב"כ המערער השיב פעם אחת על שאלה משפטית שהופנתה למערער ואין לכך קשר לאמינות המערער. גם העובדה שהמערער משמש כחוקר פרטי, איננה מהווה סיבה שלא ליתן בו אמון.

21. לעניין העונש טוען המערער כי התובע לא טען למתחם ענישה כלשהו וכי העונש שהוטל עליו חמור מן הענישה הנוהגת לעבירה זו. לא ניתן משקל לכך שזו הפעם הראשונה בה הוא מורשע בעבירה מסוג זה ולכך שהוא זקוק

לרישיון הנהיגה שלו לפרנסתו.

טענות המשיבה

22. המשיבה מבקשת לדחות את הערעור. לטענתה, הכרעת הדין מבוססת על מהימנות גרסת עורך הדו"ח שאותה בית המשפט העדיף על פני חוסר המהימנות של גרסת המערער ועל כן, חל הכלל של אי התערבות ערכאת הערעור.

23. העובדה שמדובר בשוטר שמעורב באירוע, אין משמעותה שאין לייחס לעדותו כל משקל, אלא יש לבחון אותה ככל עדות ולפי הכללים הרגילים וכך עשה בית המשפט קמא, אשר בחר לתת בה אמון לפי התרשמותו מאופן מתן העדות ומאותות האמת. אכן נקבע בפסק הדין אליו מפנה המערער, כי יש לתת משקל פחות לעדות של שוטר שהיה מעורב באירוע, אך באותו מקרה נקבע כי אותו שוטר נמנע מלבדוק את גרסת המערער שעלתה בזמן אמת ובשונה מעניינו, שם אל מול גרסת השוטר עמדה גרסה של עדה נוספת חוץ מהמערער.

24. אשר לדברים שהמערער אמר לעורך הדו"ח במקום ונרשמו בדו"ח, משמעות טענת המערער היא שעורך הדו"ח המציא את הדברים בעצמו וזו טענה חסרת ביסוס, בפרט מקום בו אין היכרות בין השניים. דווקא העובדה שהמערער אישר חלק מן הדברים שעורך הדו"ח רשם, כגון שהמערער אמר שהוא חוקר פרטי ושהוא איננו מוצא את הרישיון והביטוח, מלמדת כי המערער כן אמר את הדברים כפי שנרשמו בדו"ח.

25. עדותו של המערער ולפיה עורך הדו"ח לא אותת, מלמדת כי עורך הדו"ח פנה לנתיב השמאלי לפני רכבו של המערער, אחרת המערער לא יכול היה להבחין באיתות.

26. גם אם היה על עורך הדו"ח לשמור את הטיטא שערך, הוא העיד כי האירוע ארע ביום שישי ורישום הדו"ח בוצע על ידו כשהגיע למשרדו ביום ראשון.

27. הסרטון אשר תיעד את נסיעת רכבו של עורך הדו"ח איננו רלוונטי, שכן לפי עדות המערער הוא צולם שניות לפני זמן האירוע.

28. עוד טוענת המשיבה כי אין לקשור בין תקלות שנפלו בשימוע לפני הפסילה המנהלית, לבין בירור האשמה לגופה בבית המשפט קמא.

דין והכרעה

29. הכרעת הדין של בית המשפט קמא, מבוססת על קביעות הנוגעות לממצאי עובדה ומהימנות, על פיהן העדיף כב' השופט קמא את גרסת עורך הדו"ח, על פני גרסת המערער. כידוע, ערכאת הערעור איננה נוהגת להתערב בממצאים של עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית, אלא רק בנסיבות חריגות, כגון שערכאת הערעור משתכנעת כי בפסק הדין נפלו סתירות מהותיות, או כי הערכאה הדיונית לא נתנה את דעתה לראיה מהותית, או לסתירות מהותיות היורדות לשורשו של עניין, או לא ייחסה משקל, בהערכת העדות, לגורמים רלוונטיים. בבסיס הלכה זו מונחת התפיסה, כי לערכאה הדיונית עומד יתרון ההתרשמות מן העדים וממהימנותם (ע"פ 406/78 בשירי נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(3) 393; ע"פ 9352/99, יומטוביאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נ"ד(4) 632; ע"פ 2132/04, סלים קייס נ' מדינת ישראל (28.5.2007); ע"פ 2439/10 פלוני נ' מדינת ישראל, 6.6.2012).

30. לאחר שמיעת טענות הצדדים ועיון בדו"ח ובפרוטוקול הדיון בבית המשפט קמא, סבורני כי המקרה דנן נמנה על אותם מקרים חריגים המצדיקים את התערבות ערכאת הערעור בממצאי העובדה והמהימנות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית.

31. הכרעת הדין מבוססת על השוואת גרסת עורך הדו"ח אל מול גרסת המערער, גרסה מול גרסה.

אשר להערכת משקל עדותו של עורך הדו"ח, אין לקבל את הקביעה בהכרעת הדין ולפיה עורך הדו"ח חזר בעדותו של תוכן הדברים שנרשמו על ידו בדו"ח.

על גבי הדו"ח, בתיאור נסיבות המקרה, ציין עורך הדו"ח כדלקמן:

"...ואחרי צומת מלון אמירי הגליל זיהיתי במראה רכב בצבע תכלת נצמד לרכבי במהירות ומבצע עקיפה בקו הפרדה רצוף רחב וצבוע לבן. מהירות העקיפה וצורת העקיפה הבהיל אותי דבר שאילץ אותי לבלום ולהסיט את רכבי לשול מצד ימין במטרה לברוח ממנו..."

עורך הדו"ח לא ציין בדו"ח כי העקיפה הנטענת בוצעה - כפי שטען המערער - בנסיבות בהן הנתב הימני בו נסע עורך הדו"ח הסתיים והתמזג עם הנתב השמאלי בו נסע המערער, כאשר קודם לכן מוצב בכביש תמרור 621 ולפיו מספר הנתבים הולך וקטן מימין.

32. בעדותו בבית המשפט, לעומת זאת, אישר עורך הדו"ח כדלקמן:

"שם יש כביש עם שני נתיבים, אחר כך מתחבר לנתיב אחד, אחרי שהסתיים הכביש של שני הנתיבים, הוא היה צמוד אלי ועקף אותי, היה קו הפרדה כפול רצוף, אילץ אותי לבלום ולסטות ימינה, לרדת לנתיב הימני..." (עמ' 2 שורות

16-18 לפרוטוקול).

גם בהמשך עדותו אישר עורך הדו"ח (עמ' 5 שורות 27-28 לפרוטוקול):

"ש. אתה נסעת בנתיב הימני, והנתיב שלך נגמר

ת. כן, גם של הנאשם נגמר"

33. כאמור, גרעין גרסתו של המערער, כפי שהועלתה כבר בעת שכפר במיוחס לו בכתב האישום, הוא כי חציית קו הפרדה הרצוף על ידו ארעה לאחר שנתיב הנסיעה בו נסע עורך הדו"ח הסתיים והתמזג עם נתיב נסיעתו שלו ועורך הדו"ח לא נתן לו זכות קדימה. נמצא, כי בניגוד לקביעה בהכרעת הדין, עדותו של עורך הדו"ח בבית המשפט שונה ממה שרשם בדו"ח וזאת בנוגע לעובדות היורדות לשורשו של עניין. מדובר בגורם רלבנטי להערכת משקל העדות ממנו התעלם בית המשפט קמא בהכרעת הדין.

34. מנגד, בהערכת עדות המערער ניתן משקל לנימוקים שאינם מספקים דיה. כך, לא הובהרה הקביעה כי גרסת המערער איננה עקבית, מקום בו לאורך כל ההתדיינות הוא חזר על גרעין גרסתו כאמור ביחס לנסיבות האירוע. כב' השופט קמא ראה בעדות המערער ולפיה עורך הדו"ח לא אותת, ככזו המלמדת כי רכבו של עורך הדו"ח "פנה לנתיב השמאלי לפני רכבו של הנאשם", אלא שכאמור, עורך הדו"ח כלל לא ציין בדו"ח כי הוא פנה לנתיב השמאלי בו נסע הנאשם ומכל מקום, לא הובאו ראיות מהן ניתן היה לקבוע את יכולתו של המערער, בנסיבות העניין ותנאי הדרך, לצפות באיתות של הרכב המשטרה.

35. זאת ועוד, נקבע בהכרעת הדין כי המערער הודה שהוא סטה לצד שמאל אל מעבר לקו הפרדה הרצוף. אלא שבכך אין די. כאמור, המערער טען כי סטיית עורך הדו"ח לנתיב נסיעתו, היא שגרמה לו לסטות כאמור ומכאן טען להגנת הכורח. לטענה זו, שהיא כאמור גרעין הגנתו של המערער, לא ניתנה כל התייחסות בהכרעת הדין.

36. בנוסף, לא הובהר בהכרעת הדין מדוע העובדה שהמערער הודה שהוא חוקר פרטי שהיה במעקב אחרי רכב אחר, יש בה כדי להפחית ממשקל עדותו. גם העובדה שסנגורו של המערער ענה על אחת השאלות שהופנתה אליו, אין בה כדי להשליך על מהימנותו של המערער.

37. על פי הרישום בדו"ח, המערער לכאורה לא העלה את גרסתו כאמור בתגובה אשר נתן לעורך הדו"ח מיד כשעצר אותו. אלא שמקום בו הדו"ח נערך רק יומיים לאחר האירוע, על בסיס טיוטא שהושמדה ולא הוגשה כראיה לבית המשפט, וכאשר עורך הדו"ח היה מעורב באירוע, כמי שטוען שזכותו על הכביש קופחה על ידי המערער, סבורני כי ממילא לא היה מקום לייחס לדברים אלה, כשלעצמם, משקל מכריע בקביעת אשמתו של המערער.

38. על יסוד האמור לעיל, הגעתי לכלל מסקנה כי יש להתערב בקביעת בית המשפט קמא ולפיה אשמתו של המערער

הוכחה מעל לכל ספק סביר. משכך, מתייטר הערעור על גזר הדין.

39. על כן, הערעור מתקבל.

פסק הדין של בית המשפט קמא מבוטל.

אני מזכה את המערער מן העבירה שיוחסה לו בכתב האישום ומבטלת את גזר הדין.

40. המזכירות תמציא פסק דין זה לב"כ הצדדים.

ניתן היום, א' סיוון תש"פ, 24 מאי 2020, בהעדר הצדדים.